

Mag hó alatt

A naptári évek fordulója a számvetés a ideje. Elsősorban a nagyhatalomra lett Pénz kötelez mérlegkészítésre, adóbevallásra. Nemcsak az intézményeket, vállalatokat, hanem szinte mindnyájunkat, hiszen lassan „vállalkozóvá” válik az ország. Már a szellem, a művészet, a tudomány emberei is egyre többen számlatömbbel a zsebükből járkálnak. Számolgat mindenki: mennyivel növekednek jövőre a kiadásai. Sűrűnnek a közvélemény-kutatók: ki milyen kilátásokat jósol magának és az országnak az új évre?

Vörösmarty még azt kérdezte: „Ment-e a könyvek által a világ elébb?” Töprengése napjainkra mintha átalakult volna: ment-e, megy-e a gazdaság által elébbre az ország, a világ? E kérdés elhomályosította a költőét, hiszen mindig újabbak bukkannak föl, és válnak egyre fontosabbá: fejlődött-e a világ a tudomány, a technika, a politika, a művészet által?

A legfontosabb kérdés azonban sokkal átfogóbb: a világ megy-e elébbre? Fejlődik-e vagy megtorpant, halad-e vagy hanyatlik? Az élet egyes részterületeiről nyilván eltérő válaszok érkeznek. Mindenki örömmel figyeli például a tudományos-technikai haladást — miközben elfeledkezik ennek káros következményeiről.

Ami azonban valójában meghatározza a sorsunkat, az az élet egészére irányuló kérdés: fejlődik-e az ember, az emberiség? Jobb lett-e, igazságosabb, testvériesebb, emberibb lett-e az élet az elmúlt évben idehaza és szerte a világon? A reformkor óta legnagyobb költőinket folytonosan kínozta ez a kérdés. Vörösmartyval szólva, mikor következik be, hogy „baromból s ördögből a népzsaroló dús / s a nyomorú pór nép emberiségre javúl”? Nyilván lehetetlen egy mondatban felelni, vagy akár statisztikai válaszokat keresni. Hiszen az emberi gonoszság látványos és riasztó megnyilvánulásai mellett úton-útfélen megtapasztaljuk az emberi jóságot is: többnyire észrevétlenül, rejtetten — csak éppen a híradások nem ezekről szólnak. Mégsem térhetünk ki a válasz elől, egyéni életünkben a legkevésbé: elébbre jutottunk-e emberségünkben?

A kérdés karácsony, a Megváltó születésnapja után még élesebben is fölvetődik: haladt-e előre a megváltás folyamata? Ez a kérdés szorosan kapcsolódik az előzőhöz, hiszen Krisztus nemcsak az örök üdvösséggel ajándékozta meg a világot, hanem segíteni akarta földi boldogulásunkat is. Benne Isten egyszer s mindenkorra megváltotta a világot, ez azonban nem csupán egyszeri történelmi esemény, hanem mindnyájunk életét átfogó és a történelem végéig tartó folyamat is. S a két folyamat nem választható el egymástól: a megváltás ott munkál minden emberi jóban, de képes áttörni még a rossznak diadalmaskodni látszó erőin is.